Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2017:30

LS 2017-0249

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Minskning av antalet biljetter i AB Storstockholms Lokaltrafiks sortiment för att underlätta resenärernas biljettval

§ 59

Minskning av antalet biljetter i AB Storstockholms Lokaltrafiks sortiment för att underlätta resenärernas biljettval

LS 2017-0249

Ärendebeskrivning

För att underlätta resenärernas biljettval föreslås landstingsfullmäktige besluta att sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten utgår ur AB Storstockholms Lokaltrafiks (SL) biljettsortiment.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 februari 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 31 januari 2017
med S- och V-ledamöternas reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 oktober 2016
Trafikförvaltningens promemoria den 18 oktober 2016

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 15 februari 2017 (bilaga).
Följande yrkande framförs:
Bifall från ordföranden Irene Svenonius (M) till landstingsrådsberedningens förslag *att* sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten tas bort ur AB Storstockholms Lokaltrafiks biljettsortiment.
Bifall till landstingsrådsberedningens förslag från Erika Ullberg (S) och Gunilla Roxby Cromvall (V) med följande gemensamma tilläggsyrkande att landstingsfullmäktige beslutar *att* sänka priset på fritidsbiljetten för ungdomar i AB Storstockholms lokaltrafiks biljettsortiment med motsvarande den ökade intäkt som borttagningen av sommarbiljett samt sommarlovsbiljett innebär (bilaga).

Proposition

Ordföranden frågar om landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag och finner att landstingsstyrelsen bifaller förslaget. Därefter frågar ordföranden om landstingsstyrelsen bifaller eller avslår Erika Ullbergs med fleras tilläggsyrkande och finner att landstingsstyrelsen avslår tilläggsyrkandet.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag föreslå landstingsfullmäktige besluta

att sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten tas bort ur AB Storstockholms Lokaltrafiks biljettsortiment.

Reservation
Erika Ullberg (S), Dag Larsson (S), Talla Alkurdi (S), Anders Lönnberg (S) och Johan Sjölander (S) samt Gunilla Roxby Cromvall (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma tilläggsyrkande.

Beslutsexpediering:
Landstingsfullmäktige
Akt

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-02-15

LS 2017-0249

Landstingsstyrelsen

Minskning av antalet biljetter i AB Storstockholms Lokaltrafiks sortiment för att underlätta resenärernas biljettval

Föredragande landstingsråd: Kristoffer Tamsons

Ärendebeskrivning

För att underlätta resenärernas biljettval föreslås landstingsfullmäktige besluta att sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten utgår ur AB Storstockholms Lokaltrafiks (SL) biljettsortiment.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten tas bort ur AB Storstockholms Lokaltrafiks biljettsortiment.

Landstingsrådsberedningens motivering

För att underlätta resenärernas biljettval utvecklar och förenklar landstinget biljettsortimentet i Stockholms kollektivtrafik. Ett steg i detta arbete är att minska antalet biljetter och harmonisera giltighetstider.

När sommarbiljetten ursprungligen togs i bruk fanns inte möjligheten att ha vilande biljetter som börjar gälla vid första resan, datumen anpassades därför för att passa ihop med säsongsbiljetterna. För att harmonisera biljettsortimentet med de förenklingar som har skett de senaste åren föreslås nu sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten utgå ur sortimentet. Sommarlovsbiljetten är giltig under samma tider som en 90-dagars fritidsbiljett. Färre biljetter gör sortimentet mer lättförståeligt och harmoniserad giltighetstid för periodbiljetter ökar enkelheten. Det underlättar för Stockholms resenärer och gör kollektivtrafiken till ett attraktivare och mer lättillgängligt alternativ att resa med.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 februari 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 31 januari 2017
med S- och V-ledamöternas reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 oktober 2016
Trafikförvaltningens promemoria den 18 oktober 2016

Irene Svenonius

Kristoffer Tamsons

Carl Rydingstam

LANDSTINGSSTYRELSEN

FÖRSLAG TILL TILLÄGSBESLUT
2017-02-21

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ärende 14
LS 2017-0249

Minskning av antalet biljetter i AB Storstockholms lokaltrafiks sortiment

Vi föreslår Landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige att utöver landstingsrådsberedningens förslag besluta

att sänka priset på fritidsbiljetten för ungdomar i AB Storstockholms lokaltrafiks biljettsortiment med motsvarande den ökade intäkt som borttagningen av sommarbiljett samt sommarlovsbiljett innebär

Vi är positiva till att minska mängden biljetter för att förenkla för resenärerna. Men förändringar i biljettsystemet som faktiskt innebär en ökad kostnad för resenärerna måste också komma resenärerna tillgodo. Vi anser att det är rimligt att ta bort sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten ur sortimentet för att undvika att resenärer känner sig lurade då fasta datum inte passar i SL:s i övrigt flexibla datum för biljetter. Samtidigt finns en möjlighet att göra en prisväxling som både kan ha positiva sociala effekter och utnyttja kapaciteten i kollektivtrafiken i större utsträckning.

En sätt att göra det är att prisväxla biljettintäkterna på de biljetter som stryks ur sortimentet genom att sänka priset på fritidsbiljetten. Fritidsbiljetten för ungdomar under 20 år innebär en möjlighet för familjer att till ett rabatterat pris ge unga en meningsfull fritid. Det kan handla om att ta sig till fritidsaktiviteter eller socialt umgänge. Som framgår av tjänsteutlåtandet gäller fritidskortet dygnet runt under skollov, inklusive sommarlovet och innebär då en möjlighet för familjer som av ekonomiska eller andra skäl stannar i Stockholm att ta del av länets sommaraktiviteter. Det handla om allt från att åka och bada, ta sig till sommarjobbet, delta i några av alla de aktivister som kommunerna anordnar för unga. Kortet har därför en viktig social nytta och bidrar till att stärka jämlikheten i hela länet. Dessutom gäller kortet när kollektivtrafiken har mindre beläggning och då kapacitet finns, nämligen under skollov samt kvällar och helger. På så sätt kan befintlig kapacitet utnyttjas bättre.

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-02-03

LS 2017-0249

Handläggare:
Fredrik Åstedt

Landstingsstyrelsen

Minskning av antalet biljetter i AB Storstockholms Lokaltrafiks sortiment för att underlätta resenärernas biljettval

Ärendebeskrivning

För att underlätta resenärernas biljettval föreslås landstingsfullmäktige besluta att sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten utgår ur AB Storstockholms Lokaltrafiks (SL) biljettsortiment.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 februari 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 31 januari 2017
med S- och V-ledamöternas reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 oktober 2016
Trafikförvaltningens promemoria den 18 oktober 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten tas bort ur AB Storstockholms Lokaltrafiks biljettsortiment.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Trafiknämnden föreslår att sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten tas bort ur SL:s biljettsortiment. Sommarbiljetten har fasta datum och passar därför inte med SL:s övriga biljettsortimentet. Sommarlovsbiljetten är giltig under samma tider som 90-dagars fritidsbiljett.

Förvaltningen föreslår att landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta i enlighet med de justeringar i SL:s biljettsortiment som trafiknämnden föreslår.

Bakgrund
För att underlätta resenärernas biljettval beslutade trafiknämnden den 31 januari 2017 att föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige att minska antalet biljetter i SL:s sortiment. Nämnden föreslog specifikt att SL:s sommarbiljett och sommarlovsbiljett ska utgå ur sortimentet och därmed inte läggas ut till försäljning inför sommaren 2017.

SL:s sommarbiljett finns till helt och reducerat pris och gäller från den 1 maj till den 31 augusti. Den är prissatt så att resenären betalar för tre månader men får resa i fyra månader. Sommarbiljetten togs fram för att passa ihop med de säsongsbiljetter som fanns i SL:s biljettsortiment fram till år 2010. Säsongsbiljetterna hade fasta giltighetsdatum och gällde januari-april respektive september-december. Till skillnad från säsongs-biljetterna togs inte sommarbiljetten bort när de vilande 90-dagars-biljetterna introducerades år 2010. Istället för att ha fasta giltighetsdatum börjar de vilande biljetter gälla första gången de används, vilket gör att resenärerna kan köpa biljetten i förväg utan att behöva bestämma vilket datum den ska börja gälla.

SL:s sommarlovsbiljett får användas av den som är under 20 år eller som fyller 20 år under biljettens giltighetstid. Biljetten gäller dygnet runt alla dagar i veckan från den 1 juni till den 31 augusti. I biljettsortimentet för barn och ungdomar under 20 år finns också en 90-dagars fritidsbiljett. Denna kostar lika mycket som sommarlovsbiljetten och gäller också dygnet runt under perioden 1 juni till den 31 augusti. När sommarlovsbiljetten introducerades i SL:s biljettsortiment fanns inte möjligheten att ha vilande biljetter, man var alltså tvungen att ha fasta datum på biljetten. När de vilande biljetterna introducerades i sortimentet för barn och ungdomar var ambitionen att sommarlovsbiljetten skulle tas bort, då 90-dagars fritids-biljett är giltig dygnet runt under samma period som sommarlovsbiljetten. Detta genomfördes dock aldrig.

Överväganden
I likhet med trafiknämnden anser förvaltningen att ett borttagande av SL:s sommarbiljett och sommarlovsbiljett kommer att underlätta biljettvalet för resenärerna. De kommer t.ex. inte längre att behöva anpassa övriga biljettköp för att passa med sommarbiljettens giltighetstid. Färre biljetter gör biljettsortimentet mer lättförståeligt och det ökar enkelheten om alla periodbiljetter fungerar på samma sätt gällande giltighetstid. Ett borttagande av sommarbiljetten antas inte heller påverka resandet negativt i någon större utsträckning då utformningen av rabatten i sig inte

stimulerar till ökat resande. Resenärernas biljettval underlättas på samma sätt av att sommarlovsbiljetten utgår ur SL:s biljettsortiment.

Förvaltningen föreslår att landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta att anta de justeringar i biljettsortimentet som trafiknämnden föreslår.

Ärendet har beretts av landstingsdirektörens stab i samråd med SLL Styrning och ekonomi.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Trafikförvaltningens konstaterar att det under 2016 såldes 55 404 sommarbiljetter, motsvarande cirka 3 procent av alla sålda periodbiljetter under året. De sålda sommarbiljetterna gav en intäkt på cirka 112 miljoner kronor eller cirka 1,6 % av den totala försäljningen. Enligt trafikförvaltningen indikerar användandet av sommarbiljetten att de flesta berörda resenärer kommer att resa med SL-trafiken även efter ett borttagande av biljetten. Vid ett antagande om att 25 procent av de resenärer som idag köper sommarbiljetten istället köper fyra 30-dagarsbiljetter och att 75 procent istället köper tre 30-dagarsbiljetter och därutöver kompletterar med en 7-dagarsbiljett skulle, enligt trafikförvaltningens beräkningar, trafiknämndens intäkter öka med cirka 20 miljoner kronor per år baserat på 2017 års prisnivå.

Under år 2015 såldes cirka 12 000 sommarlovsbiljetter, vilket gav trafiknämnden en biljettintäkt på cirka 7,6 miljoner kronor. Enligt trafikförvaltningen kommer ett borttagande av sommarlovsbiljetten inte påverka trafiknämndens intäkter, då 90-dagars fritidsbiljett har samma pris och giltighet som sommarlovsbiljetten.

Förvaltningen delar trafikförvaltningens bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av beslutet.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -02- 01
Dnr LS 2017-0249

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 1/2017

Sammanträdesdatum
2017-01-31

Datum för justering: 2017-01-31

Datum för anslag: 2017-02-01

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

§ 11

Minskning av antalet biljetter i sortimentet för att underlätta biljettvalet
(TN 2016-1224)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 18 oktober 2016 från förvaltningschefen.

YRKANDEN

1) Bifall till förvaltningschefens förslag till beslut.
2) Bifall till förslag till tilläggsbeslut från S-ledamöterna, vilket V-ledamoten anslöt sig till, bilaga 5.

Ordföranden ställde proposition på yrkandena och fann att trafiknämnden bifallit förvaltningschefens förslag till beslut samt avslagit S- och V-ledamöternas förslag till tilläggsbeslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt föreslå landstingsstyrelsen besluta föreslå landstingsfullmäktige besluta

att sommarbiljetten tas bort ur biljettsortimentet och inte läggs ut till försäljning 2017

att sommarlovsbiljetten tas bort ur sortimentet och inte läggs ut till försäljning sommaren 2017, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

UTTALANDEN
S- och V-ledamöterna reserverade sig mot beslutet att avslå förslaget till tilläggsbeslut.

Vid protokollet

Sofia Petersson Östelius

TRAFIKNÄMNDEN

FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT
2017-01-31

BILAGA 5

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

TN 2016-1224
Ärende 9

Minskning av antalet biljetter i sortimentet för att underlätta biljettvalet

Vi är positiva till att minska mängden biljetter för att förenkla för resenärerna. Men förändringar i biljettsystemet som faktiskt innebär en ökad kostnad för resenärerna måste också komma resenärerna tillgodo. Vi anser att det är rimligt att ta bort sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten ur sortimentet för att undvika att resenärer känner sig lurade då fasta datum inte passar i SL:s i övrigt flexibla datum för biljetter. Samtidigt finns en möjlighet att göra en prisväxling som både kan ha positiva sociala effekter och utnyttja kapaciteten i kollektivtrafiken i större utsträckning.

En sätt att göra det är att prisväxla biljettintäkterna på de biljetter som stryks ur sortimentet genom att sänka priset på fritidsbiljetten. Fritidsbiljetten för ungdomar under 20 år innebär en möjlighet för familjer att till ett rabatterat pris ge unga en meningsfull fritid. Det kan handla om att ta sig till fritidsaktiviteter eller socialt umgänge. Som framgår av tjänsteutlåtandet gäller fritidskortet dygnet runt under skollov, inklusive sommarlovet och innebär då en möjlighet för familjer som av ekonomiska eller andra skäl stannar i Stockholm att ta del av länets sommaraktiviteter. Det handla om allt från att åka och bada, ta sig till sommarjobbet, delta i några av alla de aktivister som kommunerna anordnar för unga. Kortet har därför en viktig social nytta och bidrar till att stärka jämlikheten i hela länet. Dessutom gäller kortet när kollektivtrafiken har mindre beläggning och då kapacitet finns, nämligen under skollov samt kvällar och helger. På så sätt kan befintlig kapacitet utnyttjas bättre.

Trafiknämnden föreslås besluta

att sänka priset på fritidsbiljetten för ungdomar med motsvarande den ökade intäkt som borttagningen av sommarbiljett samt sommarlovsbiljett innebär

Trafikavdelningen

Sara Catoni
08-686 1937
sara.catoni@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-18

Trafiknämnden
2017-01-31, punkt 9

Ärende
TN 2016-1224

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -02- 01
Dnr LS 2017-0249

Minskning av antalet biljetter i sortimentet för att underlätta biljettvalet

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten att tas bort ur SL:s biljettsortiment. Sommarbiljetten föreslås tas bort för att den, eftersom den har fasta datum, inte passar med det övriga sortimentet och eftersom rabatten inte gynnar ökat resande med SL. Sommarlovsbiljetten föreslås tas bort eftersom 90-dagars fritidsbiljett är giltig under samma tider som sommarlovsbiljetten. De biljetterna är alltså dubbletter under sommarlovet.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande s*amt*

- Bilaga 1. PM Sommarbiljett och Sommarlovsbiljett

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta föreslå landstingsstyrelsen besluta föreslå landstingsfullmäktige besluta

att sommarbiljetten tas bort ur biljettsortimentet och inte läggs ut till försäljning 2017

att sommarlovsbiljetten tas bort ur sortimentet och inte läggs ut till försäljning sommaren 2017, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Förslag och motivering

Bakgrund

Sommarbiljetten är en biljett som togs fram för att passa ihop med de säsongsbiljetter som tidigare fanns i SL:s biljettsortiment. Den har fasta startdatum och gäller 1 maj – 31 augusti. Säsongsbiljetterna togs bort när de vilande 90-dagarsbiljetterna introducerades men sommarbiljetten finns kvar. De fasta datumen gör att den passar dåligt ihop med det övriga biljettsortimentet.

Sommarlovsbiljetten har också fasta startdatum och är överflödig i SL:s biljettsortiment eftersom 90-dagars fritidsbiljett också är giltig dygnet runt under sommarlovet. De biljetterna kostar lika mycket och är i princip dubbletter.

Överväganden och motivering

Sommarbiljetten

Sommarbiljettens fasta startdatum gör att det är svårt för resenärerna att passa ihop sommarbiljetten med till exempel en 30-dagarsbiljett som startar vid första resan. Det gör att en del resenärer tycker att det är orättvist när deras ordinarie biljetts giltighetstid överlappar sommarbiljettens och de därför inte kan tillgodogöra sig hela rabatten. Att övriga biljettsortimentet inte är rabatterat under sommaren tycker också en del resenärer är orättvist. Sommarbiljetten gör alltså biljettsortimentet mer komplext och vissa resenärer tycker att utformningen av rabatten och de fasta startdatumen är orättvis. Utformningen gör också att sommarbiljetten inte bidrar till ökat resande eftersom att det bara är de som reser mycket under sommaren som tjänar på att köpa biljetten.

Vid ett borttagande av biljetten kommer förmodligen de som idag tjänar på att använda biljetten uppfatta borttagandet som negativt.

Sommarlovsbiljetten

Sommarlovsbiljetten och 90-dagars fritidsbiljett är i princip dubbletter. De har samma pris och gäller samma tider under sommarlovet. Det gör att resenärerna har svårt att välja rätt biljett och kan känna sig lurade när de inser att det hade tjänat på att köpa 90-dagarsfritidsbiljett när sommarlovsbiljetten bara varit giltig i 2 dagar.

Ekonomiska konsekvenser

Sommarbiljetten

De ekonomiska konsekvenserna av ett borttagande av sommarbiljetten beror på hur de som köper biljetten idag väljer att köpa sin biljett efter borttagandet.

Användandet av sommarbiljetten indikerar att de flesta skulle resa med SL-trafiken även efter ett borttagande och välja andra biljetter istället.

Vid ett antagande om att 25 procent av de resenärer som idag köper sommarbiljetten istället skulle köpa fyra stycken 30-dagarsbiljetter och 75 procent istället köper tre 30-dagarsbiljetter och därutöver kompletterar med en 7-dagarsbiljett skulle SL:s intäkter öka med cirka 20 miljoner kronor per år baserat på 2017 års prisnivå

Sommarlovsbiljetten
Ett borttagande av sommarlovsbiljetten skulle inte påverka SL:s intäkter eftersom 90-dagarsbiljetten har samma pris och giltighet som sommarlovsbiljetten.

Riskbedömning
Att ta bort två biljetter ur sortimentet bedöms inte innebära några större risker. De som tjänar på att använda sommarbiljetten kommer förmodligen att uppfatta borttagandet som negativt vilket också kan påverka deras uppfattning om SL i stort. Trafikförvaltningen bedömer dock att den effekten kommer vara störst sommaren 2017 och är övergående på sikt.

Att ta bort sommarlovsbiljetten bedöms inte innebära några risker.

Konsekvenser för miljön
Resandet med SL-trafiken bedöms inte påverkas av beslutet.

Sociala konsekvenser
Borttagandet av sommarbiljetten kan påverka resurssvaga resenärer som reser mycket med SL-trafiken under sommaren negativt.

Caroline Ottoson
Förvaltingschef

Sara Catoni
Chef Trafikavdelningen

Trafikavdelningen
Intäkter

PM
2016-10-18

Ärende/Dok. id.
TN 2016-1224

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Sven Rudebeck
08-6864014
sven.rudebeck@sll.se

Sommarbiljetten och sommarlovsbiljetten

Sommarbiljetten

Bakgrund

Sommarbiljetten finns till helt och reducerat pris och gäller från den 1 maj till den 31 augusti. Den är prissatt så att man betalar för tre månader men får resa i fyra.[1]

Fram till år 2010 fanns så kallade säsongsbiljetter i SL:s sortiment. Dessa hade fasta giltighetsdatum och gällde januari-april respektive september-december. Sommarbiljettens giltighetstid passade då ihop med dessa biljetter och då många av SL:s resenärer är semesterlediga en period under sommaren var det logiskt att prissätta sommarbiljetten så att man får en av de fyra månaderna på köpet. Utan rabatten hade förmodligen många resenärer istället köpt en annan biljett för att slippa betala under sin semester och det hade i sin tur kunnat innebära problem med att passa ihop biljetten med säsongsbiljetternas fasta giltighetsdatum.

Efter önskemål från kunderna infördes år 2010 vilande periodbiljetter. Istället för att ha fasta giltighetsdatum börjar dessa biljetter gälla första gången de används vilket gör att kunderna kan köpa biljetten i förväg utan att behöva bestämma vilket datum den ska börja gälla. När 90-dagarsbiljetten, som är en vilande periodbiljett utan fasta startdatum, introducerades togs säsongsbiljetterna bort och sommarbiljetten passar därför inte automatiskt ihop med övriga periodbiljetter. Resenärerna måste själva se till att giltigheten på till exempel en 30-dagarsbiljett går ut i anslutning till att sommarbiljetten börjar gälla för att kunna tillgodogöra sig rabatten.

[1] Sommarbiljetten kostar 2 400 kr till helt pris och 1 450 kr till reducerat pris. Detta motsvarar ungefär tre 30-dagarsbiljetter som kostar 790/490 kr.

Nulägesanalys

Då sommarbiljetten är en av få biljetter i SL:s nuvarande biljettsortiment (förutom sortimentet för skolungdom) som fortfarande har fast startdatum kan det vara svårt att passa in biljettköpet så att man får maximal nytta av sommarbiljetten. En vanlig kundsynpunkt är att eftersom deras ”vanliga” periodbiljett gäller en bit in i maj känner man sig lurad på rabatten för de dagar som deras tidigare periodbiljett överlappar sommarbiljetten. Det finns också kunder som tycker att det är orättvist att just den biljett de använder, till exempel 30-dagarsbiljetten, inte är rabatterad under sommaren eftersom övriga biljetter säljs till ordinarie pris. Detta beror sannolikt på att det finns en uppfattning om att sommarbiljetten är en kompensation för sommartidtabellen som gäller i två månader under sommaren. Detta var dock inte syftet med biljetten när den introducerades.

Sommarbiljettens prissättning gör att den är lönsam för de resenärer som använder biljetten under mer än tre av de fyra månader som biljetten är giltig. Dessa resenärer får utöver rabatten också en viss nytta av att inte behöva uppsöka ett försäljningsställe under biljettens giltighetstid. De resenärer som bara köper biljetten för att slippa gå till ett försäljningsställe kan dock antas vara ganska få. Resenärer som inte reser i SL-trafiken under 1 månad eller mer under sommaren tjänar inte på att använda sommarbiljetten och kan inte få rabatt på annat sätt.

Antalet valideringar som görs i snitt per månad med sommarbiljetten visar att de som använder sommarbiljetten i snitt är bort från SL-trafiken i 3 veckor.[2] Utformningen på rabatten, att det krävs att man reser relativt mycket under sommaren för att tjäna på att köpa biljetten, och statistiken från användandet indikerar att sommarbiljetten i sig inte bidrar till ökat resande under sommaren. Resenärer som köper sommarbiljetten är resenärer som har ett behov av att resa med SL under sommaren och de skulle förmodligen ha rest med SL även utan rabatten. De personer som är tillfälligt i Stockholm under sommaren, exempelvis turister, har ingen nytta av sommarbiljetten.

Enbart fyra av Sveriges regionala kollektivtrafikmyndigheter (RKM)[3] erbjuder en särskild sommarbiljett för alla sina resenärer, se Tabell: . Det finns dock flera som erbjuder ”sommarlovsbiljetter”, det vill säga en speciell biljett som gäller under sommaren för barn och ungdomar.

---

[2] Med sommarbiljetten görs i snitt 63,0 valideringar per månad och med 30-dagarsbiljetten i snitt 70,5 valideringar.
[3] Av de 24 aktiva medlemmarna i Svensk Kollektivtrafik, det vill säga ca 17 %.

Tabell: Omvärldsanalys sommarbiljett

Organisation	Giltighetstid	Pris	Rabatt
SL	*1 maj-31 augusti*	*2 400/1 450 kr*[4]	*~25 %*[5]
Skånetrafiken	15 juni-15 augusti	650 kr	Upp till ~74 %[6]
Blekingetrafiken	15 juni-15 augusti	625 kr	Upp till ~69 %[7]
Karlstadsbuss	13 juni-14 augusti	790/590/495 kr[8]	Upp till ~36 %[9]

Alla de fyra RKM:erna som har en sommarbiljett har vilande periodbiljetter, det vill säga utan fast startdatum. Problemet med att passa in biljettköpet så att resenären får maximal nytta av sommarbiljetten bör alltså finnas inte bara hos SL. Dock är rabatten i många fall avsevärt mycket större hos framförallt Skånetrafiken och Blekingetrafiken vilket gör att det inte är lika viktigt att resa mycket med sin sommarbiljett under giltighetstiden för att tjäna på att använda den. Till exempel räcker det för en resenär som reser inom hela Skåne län att använda sommarbiljetten i cirka 16 dagar under två månader för att ha tjänat på att köpa sommarbiljetten istället för att köpa två 30-dagarsbiljetter. Som jämförelse behöver, som tidigare nämnts, en resenär i SL-trafiken resa minst tre av fyra månader för att sommarbiljetten ska löna sig.

Resultatpåverkan

Under 2016 såldes 55 404 sommarbiljetter vilket motsvarar cirka 3 % av alla sålda periodbiljetter under året. Detta motsvarar en biljettintäkt på cirka 112 miljoner kronor per år vilket motsvarar cirka 1,6 % av den totala försäljningen.

---

[4] Helt/Reducerat pris

[5] Sommarbiljetten är kraftigt rabatterad jämfört med SL:s andra längre periodbiljetter. 90-dagarsbiljetten ger cirka 3-5 % rabatt och årsbiljetten cirka 13-15 % rabatt jämfört med tre respektive tolv 30-dagarsbiljetter (rabatten skiljer sig åt mellan helt och reducerat pris).

[6] Den generösa rabatten infördes år 2011 som kompensation för de problem som hade varit med trafiken under vintern. Cirka 74 % rabatt gäller vid jämförelse av 30-dagarsbiljett som gäller i 10 zoner eller fler (hela Skåne) och Jojo Sommar som också gäller för resor i hela länet. Vid jämförelse med 30-dagarsbiljetter som gäller i färre zoner blir rabatten lägre; som lägst cirka 19 %. Nytt för år 2016 är att den som har ett Jojo Sommar-kort kan ta med sig två personer under 20 år på resan utan att betala något extra vilket gör att rabatten kan bli ännu högre.

[7] Cirka 69 % rabatt gäller vid jämförelse av 30-dagarsbiljett som gäller i hela Blekinge län och Sommarkortet som också gäller för resor i hela länet. Vid jämförelse med 30-dagarsbiljett som gäller i mindre områden (till exempel enbart Karlskrona stadstrafik) blir rabatten lägre; som lägst cirka 31 %.

[8] Vuxen 26-64 år/Ungdom 20-25 år, student 26-64 år och senior 65- år/Barn och ungdom 0-19 år

[9] Rabatten varierar beroende på resenärskategori, som lägst är rabatten cirka 30 %.

Ett borttagande av sommarbiljetten antas öka SL:s intäkter. Hur mycket beror dels på hur många av de som idag köper sommarbiljetten som skulle köpa en annan biljett istället och dels på hur mycket de som väljer att använda reskassa eller zonbiljett skulle resa. Analys av antalet valideringar med sommarbiljetten pekar på att de flesta förmodligen skulle köpa en annan periodbiljett istället för sommarbiljetten under större delen av sommaren och komplettera med annan biljett under den månad som tidigare var gratis. Vid ett antagande om att 25 % av de resenärer som idag köper sommarbiljetten istället skulle köpa fyra stycken 30-dagarsbiljetter och 75 % istället köper tre 30-dagarsbiljetter och därutöver kompletterar med en 7-dagarsbiljett skulle SL:s intäkter öka med cirka 20 miljoner kronor per år baserat på 2017 års prisnivå.

Slutsats

Att ta bort sommarbiljetten skulle underlätta biljettvalet för resenärerna. De skulle då slippa ta ställning till om sommarbiljetten passar för dem och försöka passa in övriga biljettköp för att passa med sommarbiljettens giltighetstid. Färre biljetter gör biljettsortimentet mer lättförståeligt och det skulle öka enkelheten om alla periodbiljetter fungerade på samma sätt gällande giltighetstid.

De som skulle påverkas negativt är de som idag köper sommarbiljetten och som reser mycket under biljettens giltighetsperiod. Dessa skulle gå miste om den fria månaden. Ett borttagande av sommarbiljetten antas inte påverka resandet negativt i någon större utsträckning eftersom utformningen av rabatten i sig inte stimulerar till ökat resande.

Fördelarna med att ta bort sommarbiljetten ur sortimentet är alltså att biljettsortimentet blir enklare att förstå och att en av de sista biljetterna med fasta datum försvinner. Dessutom skulle den upplevda orättvisan som resenärer som inte lyckas passa in sin biljett till sommarbiljetten känner försvinna. Första sommaren utan sommarbiljetten kan de som är vana att använda den biljetten uppleva borttagandet som negativt. Totalt sett är trafikförvaltningens bedömning att det positiva i att förenkla biljettsortimentet och att minska den upplevda orättvisan som sommarbiljetten skapar gör att sommarbiljetten bör tas bort ur sortimentet.

Sommarlovsbiljetten

Bakgrund

Sommarlovsbiljetten får användas av den som är under 20 år eller som fyller 20 år under biljettens giltighetstid. Biljetten gäller dygnet runt alla dagar i veckan från den 1 juni till den 31 augusti. Sommarlovsbiljetten är alltså giltig i 92 dagar. I biljettsortimentet för barn och ungdomar under 20 år finns också en 90-dagars fritidsbiljett. Denna kostar lika mycket som sommarlovsbiljetten (630 kr) och gäller också dygnet runt under perioden 1 juni till 31 augusti.[10]

När sommarlovsbiljetten introducerades i SL:s biljettsortiment fanns inte möjligheten att ha vilande biljetter, man var alltså tvungen att ha fasta datum på biljetten. Fasta startdatum innebär alltid att den resenär som köper biljetten en bit in i giltighetstiden inte kan tillgodogöra sig hela biljettens värde. Det problemet finns inte med vilande biljetter som startar när biljetten används första gången. När de vilande biljetterna introducerades i sortimentet för barn och ungdomar var ambitionen att sommarlovsbiljetten skulle tas bort eftersom 90-dagars fritidsbiljett är giltig dygnet runt under samma period som sommarlovsbiljetten. Detta genomfördes dock aldrig.

Nulägesanalys

Eftersom sommarlovsbiljetten aldrig togs bort när 90-dagars fritidsbiljett infördes finns det idag två biljetter i sortimentet för barn och ungdomar som har samma pris och i princip samma giltighetstid under sommaren. Detta ställer till problem både för kunder och för personal eftersom det gör det svårt att veta vilken biljett som är bäst att köpa. Efter den 3 juni, 2 dagar efter att sommarlovsbiljetten börjar gälla, är det mer lönsamt för en resenär under 20 år att köpa en 90-dagars fritidsbiljett istället för sommarlovsbiljetten. Vid de tillfällen då sommarlovsbiljetten har funnits tillgänglig till försäljning efter detta datum har det inträffat att kunder känt sig lurade när de inser att de hade tjänat på att köpa en 90-dagars fritidsbiljett istället. Idag plockas därför sommarlovsbiljetten bort ur sortimentet när den inte längre är lönsam att köpa. Det resulterar dock istället i att resenärer som inte känner till att de kan använda 90-dagars fritidsbiljett dygnet runt under sommaren undrar varför de har lurats på möjligheten att köpa sommarlovsbiljetten.

[10] En 90-dagars fritidsbiljett gäller under 90 dagar i följd räknat från första dagen du använder biljetten. Fritidsbiljetten gäller mellan klockan 16.00 och 04.30 måndag till fredag samt dygnet runt på lördagar, söndagar och helgdagar. Biljetten gäller dock dygnet runt under de skollov som infaller under de 90 dagarna samt alltid dygnet runt under sommaren (1 juni-31 augusti).

1.1 Resultatpåverkan

Under år 2015 såldes cirka 12 000 sommarlovsbiljetter vilket motsvarar en biljettintäkt på cirka 7,6 miljoner kronor.

Att ta bort sommarlovsbiljetten ur sortimentet anses inte påverka SL:s intäkter eftersom en 90-dagars fritidsbiljett har i stort sett samma giltighetstid och de två biljetterna har samma pris.

Slutsats

Att ta bort sommarlovsbiljetten skulle underlätta biljettvalet för resenärerna. Det innebär inte heller en försämring för de som köper biljetten idag då de två extra dagarna som sommarlovsbiljetten är giltig inte anses ha någon avgörande betydelse. Eftersom skolornas terminer slutar efter den 1 juni på våren och börjar innan den 31 augusti på hösten överlappar det befintliga terminssortimentet fritidsbiljetten för 90 dagar. Om någon köper en 90-dagars fritidsbiljett den 1 juni så kan den personen sedan köpa en biljett ur höstterminssortimentet om den behöver resa med SL när skolan har startat efter sommarlovet.